

Fjernelse af livmoderen

Forundersøgelse

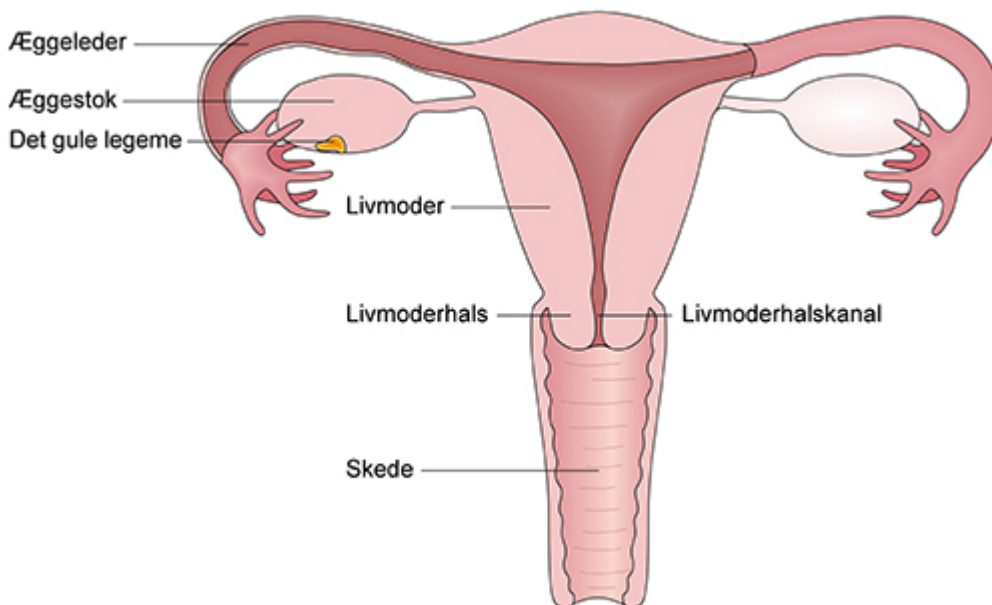
Fjernelse af livmoderen er et større indgreb, der kræver nøje overvejelse, derfor er det nødvendigt at foretage en forundersøgelse før operationen.

Ved forundersøgelsen foretages en grundig undersøgelse og orienteres om mulige metoder. Der aftales også om operationen skal omfatte æggeledere og æggestokke samtidigt (afhængig af alder og underlivssygdom).

Operationen

Foregår i fuld bedøvelse og suppleres med lokalbedøvelse.

Der er forskellige operationsmetoder helt afhængig af forholdene. Erfaring viser, at patienter har det meget bedre umiddelbart efter operationen, hvis livmoderen er fjernet enten via skeden eller efter kikkertmetoden, hvilket er vores foretrukne metoder.

1: Vaginal hysterektomi

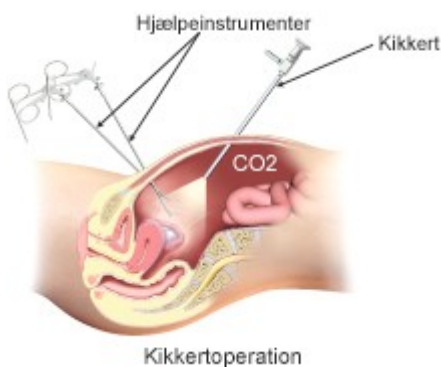
Almindeligvis er den foretrukne operationsmetode via skeden, hvis det drejer sig om en

livmoder, som ikke er speciel forstørret og det ellers teknisk muligt at "komme til" nedefra via skeden. Oftest er det ikke noget problem, hvis kvinden tidligere har gennemgået en normal fødsel. Ved denne metode fjernes også livmoderhalsen.

2: TLH - Total laparoskopisk hysterektomi

Livmoderen og livmoderhalsen fjernes via kikkertoperation. Skedetoppen syes indefra. Denne metode foretrækkes såfremt det vurderes at adgangen nedefra gennem skede ikke er tilstrækkelig (bl.a. såfremt du ikke tidligere har født eller hvis du har fået foretaget kejsersnit), ved let forstørret livmoder og hvis æggestokke og æggeleder skal fjernes samtidigt.

Ved indgrebet indføres et tyndt rør indeholdende en kikkert (laparoskop) gennem et lille hul ved navlen, og efter indblæsning af luft (kultveilt) kan man få overblik over livmoderen, æggestokke, æggeledere og andre bug-organer. Hjælpeinstrumenter indføres gennem små åbninger ved hårgænsen.

3: LAVH - Laparoskopisk assisteret vaginal hysterektomi

En kombination af de to ovenfor beskrevne metoder. Anvendes i tilfælde hvor vaginal hysterektomi ville være den foretrukne metode; men hvor også et eventuelt indgreb ved æggestokkene planlægges.

4: Abdominal hysterektomi (åben metode)

Den traditionelle "gammeldags" operation, hvor livmoderen bliver fjernet via et bikinisnit på maven. Denne metode anvendes, når ingen af de øvrige metoder kan anvendes (bl.a. ved store muskelknuder).

Kost inden operationen

Det anbefales at spise let kost evt. flydende døgnet før operationen, så tarmene fylder mindst muligt under indgrebet.

Indlæggelsen

Du møder fastende på operationsdagen, og de fleste udskrives senere samme dag. For at blive udskrevet samme dag, så skal du være tilstrækkeligt smertedækket, være oppegående og føle dig frisk efter indgrebet.

Nogle timer efter operationen gives der en forebyggende blodfortyndende injektion for at minimere risikoen for blodpropper efter operationen.

Efter operationen kan der være smerter og kvalme. Plejepersonalet vil være til rådighed og behjælpelig med smerte- og kvalmestillende medicin efter behov.

Du vil i løbet af et par timer få hjælp til at komme ud af sengen.

Råd og vejledning efter udskrivelsen

Huden syes med tråde, der skal fjernes efter 7 dage hos egen læge. Ved åben operation lukkes huden med agraffer (metalklips), der skal fjernes efter 7 dage hos egen læge. Plastrene må fjernes 48 timer operationen, hvis såret er tørt.

Fjernes livmoderen udelukkende via skeden, så er der ingen tråde, der skal fjernes.

Man må regne med sygemelding i 4 - 6 uger afhængig af operationsmetode, dit arbejde og din alder. Man kan i løbet af de første par uger gradvist genoptage de hjemlige aktiviteter.

Du skal tage den med ro den første uges tid efter operationen. Du må regne med, at der går nogle uger, inden du helt har genvundet dine kræfter og din energi.

Ved alle operationsmetoder bør du undgå at løfte tunge ting (max. 10 kg) de første 4 - 6 uger. Hård sport såsom løb, fitnesscenter m.m. må genoptages efter 6 uger. Du må meget gerne gå ture.

Bækkenbundstræning og knibeøvelser anbefales umiddelbart efter operationen.

Du må gerne tage brusebad, men må først tage karbad og svømme, når du ikke længere bløder fra skeden.

Smerter

Du kan være øm i maven de første uger efter operationen. Det gælder for alle patienter, som har fået fjernet livmoderen, at det er vigtigt, at du tager den anbefalede smertestillende medicin. Du

vil få udleveret smertestillende tabletter til de første dage ved udskrivelsen, men det er vigtigt, at du sørger for at have f.eks. Panodil/Ipren derhjemme.

Hvis livmoderen er fjernet ved bikinisnit, så har man ofte specielt ondt i maven de første par dage efter operationen, og derfor behov for regelmæssig smertestillende medicin.

Der kan efter indgrebet være trykken under ribbenene samt i skuldrene som følge af den indblæste luft. Disse gener svinder i reglen hurtigt i løbet af et par dage.

Blødning fra skeden

Du kan have lidt blødning fra skeden de første uger og herefter brunligt udflåd i op til 3-4 uger efter operationen. Når såret i toppen af skeden falder af efter ca. 10 dage, kan der komme lidt frisk blødning. Du må ikke bruge tampon, så længe der er blødning. Vi anbefaler, at du bruger hygiejnebind.

Seksuallivet

Såret i toppen af skeden er først helet efter ca. 4-6 uger, og derfor kan du bløde i den periode. Du og din partner bør først genoptage samlivet efter 6 uger.

Fjernelse af livmoderen forandrer ikke skedens størrelse, og din seksuelle funktion påvirkes ikke. Det er dog normalt, at der kan forekomme ubehag/smerter ved samleje i op til 8-12 uger efter operationen.

Mave-tarm funktionen

De første dage efter operationen har du sandsynligvis ikke afføring og kan føle dig noget oppustet i maven. Hvis du drikker rigelig væske, spiser fiberrigt og bevæger dig, kommer der hurtigere gang i maven. Du vil under indlæggelsen få tablet Magnesia, og det anbefaler vi, at du fortsætter med indtil der er regelmæssig og lind afføring. Desuden er det vigtigt for sårhelingen og mave- tarmfunktionen at du spiser protein- og fiberrigt.

Træthed

Det er almindeligt at føle sig træt de første uger efter operationen. Trætheden skyldes tab af muskelmasse, at du har spist mindre, end du plejer, evt. lav blodprocent og kroppens helingsreaktion ovenpå en større operation. Vi anbefaler daglige gåture, varieret kost og hvile efter behov. Tag evt. tilskud af jern, hvis du har lav blodprocent.

Komplikationer

De hyppigste komplikationer ved fjernelse af livmoderen er betændelse. Derfor giver vi altid antibiotika under operationen for at minimere risikoen for betændelse efterfølgende. Blødningen under operationen kan forekomme. Vi forsøger at minimere større blødning ved at give blodstærkende medicin under operationen og ved at være omhyggelig med vores operationsteknik. Det er yderst sjældent nødvendigt at give blodtransfusion.

Ved alle større operationer kan der være en risiko for blodpropper efterfølgende, derfor bliver der givet en indsprøjtning nogle timer efter operation for at minimere risikoen for blodpropper.

Smerter er efter operationen almindeligt. Du får udleveret smertestillende ved udskrivelsen til de første dage efter operationen. Hvis du ikke er ordentligt smertedækket, så er det vigtigt, at du kontakter os, din egen læge eller vagtlægen.

Alvorlige komplikationer kan opstå under operationer, men de er heldigvis ret sjældne.

Man kan utilsigtet lave en læsion af blæren. Hvis det opdages under operationen, så bliver det syet med det samme, og du vil skulle have et kateter i blæren i nogen tid efter operationen. Hvis det ikke opdages under indgrebet, vil urinen kunne sive ud i bughulen med efterfølgende mange smerter.

Desuden kan en utilsigtet afsnøring eller læsion af en urinleder forårsage stærke, ofte ensidige smerter.

Overfladisk brændelæsion på tarmen, større blødning i bughulen efter indgrebet kan forekomme. Selvom operationen på forhånd er planlagt til at blive udført fra skeden eller ved kikkertoperation, så kan det i sjældne tilfælde (< 1%) være nødvendigt at ændre til et bikinisnit under operationen.

Smerter ved samleje kan nogle gange opstå efter fjernelse af livmoderen (hos 2-5%). Det kan skyldes arvæv ved syningen i toppen af skeden og vil oftest forsvinde igen.

Hvis der opstår problemer

Du er altid velkommen til at kontakte os, hvis der opstår problemer.

Ligeledes skal du kontakte os, hvis der kommer kraftig blødning fra skeden, hvis du får tiltagende smerter eller hvis du får feber eller tegn på betændelse.

Kontrol

Du skal ikke til kontrol efter operationen, medmindre du føler behov for dette.

Det fjernede væv sendes til undersøgelse, og du får skriftlig besked cirka 1 uge efter indgrebet.

Med venlig hilsen

PRIVATHOSPITALET MØLHOLM

Gynækologisk klinik